

**KLAIPĖDOS VALSTYBINĖ KOLEGIJA
VERSLO FAKULTETAS**

Konferencijos mokslinių straipsnių rinkinys

**STUDIJS – VERSLAS – VISUOMENĖ:
DABARTIS IR ATEITIS JŪVALGOS V**

**STUDIES – BUSINESS – SOCIETY:
PRESENT AND FUTURE INSIGHTS V**

Conference proceedings

**KLAIPEDA STATE UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
FACULTY OF BUSINESS**

Žurnale publikuojami tarptautinės konferencijos „Mokslas – Verslas – Visuomenė: dabartis ir ateities išvalgos V“ (KVK, 2020-09-29) pranešimų pagrindu parengti straipsniai.

Leidinio mokslinis komitetas / Scientific committee :

Doc. dr. Ilvija Pikturnaitė (Klaipėdos valstybinė kolegija, Lietuva) mokslinio komiteto pirmininkė

Doc. dr. Giedrė Slušnienė (Klaipėdos valstybinė kolegija, Lietuva)

Doc. Dr. Remigijus Kinderis (Klaipėdos valstybinė kolegija)

Dr. Jurga Kučinskienė (KVK Taikomosios mokslo veiklos centro vadovė)

Doc. Dr. Erika Masiliauskienė (Šiaulių universitetas)

Doc. Dr. Daiva Pagojienė (Klaipėdos universitetas)

Doc. Dr. Danutė Vaigauskaitė (LMTA Klaipėdos fakultetas)

Doc. Dr. Gitana Tolutienė (Klaipėdos universitetas, Tęstinių studijų institutas)

Doc. Dr. Algimantas Bagdonas (Kauno kolegija)

Charles Landreth (Edukacinis centras Character for Kids, JAV)

Doc. dr. Jurgita Paužuolienė (Klaipėdos Valstybinė Kolegija, Lietuva)

Lekt. Audronė Čistienė (Klaipėdos valstybinė kolegija)

Lekt. Salomėja Šatienė (Klaipėdos valstybinė kolegija)

Leidinio techninė redaktorė lekt. Rasa Nutautienė (Klaipėdos Valstybinė Kolegija, Lietuva)

Leidinio internetinis puslapis / home page:

<http://kvkvfpublishing.kvk.lt/>

Straipsniai recenzuoti / All articles are peer-reviewed

SUAUGUSIŲJŲ MOKYMOSI MOTYVACIJĄ SKATINANTYS VEIKSNIAI IR PRIEMONĖS POZITYVIOSIOS TĖVYSTĖS MOKYMUOSE

Laura Vaitkienė

Socialinių mokslų-educologijos magistrė, direktorė, Klaipėdos lopšelis-darželis „Giliukas“

Doc. dr. Gitana Tolutienė

Klaipėdos universitetas

Anotacija

Suvokiant, jog suaugusiųjų mokymosi motyvacija didele dalimi priklauso nuo jų asmeninio nusiteikimo bei apsisprendimo mokytis, taip pat nuo motyvavimo mokytis, kaip išorinio besimokančiojo mokymosi veiklos skatinimo, sėkmė priklauso ir nuo andragogo profesionalumo. Kadangi suaugusiųjų mokymosi motyvacija yra sudėtingas reiškinys, kuris mokymosi procese gali kisti, į sėkmę orientuotas suaugusiųjų mokymasis bei ilgalaikės mokymosi motyvacijos išlaikymas andragogui tampa tikru iššūkiu. Todėl straipsnyje analizuojama, kokie veiksniai motyvuoja suaugusiuosius mokytis ir kokias efektyvias priemones andragogas turi taikyti, siekdamas motyvuoti besimokančiuosius pozityviosios tėvystės mokymų grupėse mokytis ir taip palaikyti jų teigiamą mokymosi motyvaciją viso mokymosi proceso metu. Kadangi tyrimų apie suaugusiųjų mokymosi motyvaciją skatinančius veiksnius ir priemones, kurie padėtų pozityviosios tėvystės mokymus vedantiems specialistams (andragogams) efektyviai stiprinti tėvų mokymosi motyvaciją, itin pasigendama. Šiame straipsnyje siekiama atskleisti, kaip užtikrinti sklandų suaugusiųjų mokymosi procesą bei tinkamai juos motyvuoti, išlaikant mokymosi motyvaciją bei užtikrinant teigiamą jos kaitą. Todėl tyrimo objektu pasirinkti tėvų mokymosi motyvaciją skatinantys veiksniai ir priemonės. Atlikto kokybinio tyrimo aktualumą atskleidžia autorių siekis parodyti, kad suaugusiųjų mokymosi motyvaciją lemiančių veiksnių ir priemonių išmanymas gali būti praktiškai naudingas andragogui motyvuojant mokytis tėvus pozityviosios tėvystės mokymų grupėse. Praktiniu požiūriu gauti tyrimo duomenys bei siūlymai gali būti reikšmingi siekiant efektyviai motyvuoti tėvus, išlaikant ir stiprinant jų mokymosi motyvaciją viso mokymosi proceso metu. Tyrimo rezultatais nustatyta, jog suaugusiųjų mokymosi motyvacija turi būti grindžiama jos palaikymu ir stiprinimu visų pozityviosios tėvystės mokymų metu, o jos teigiama kaita priklauso nuo andragogo taikomų motyvavimo mokytis priemonių efektyvumo bei suaugusiųjų mokymosi motyvacijos veiksnių išmanymo.

Reikšminiai žodžiai: tėvų mokymosi motyvaciją skatinantys veiksniai ir priemonės, pozityvioji tėvystė, mokymų dalyviai, mokymus vedantis specialistas (andragogas).

Įvadas

Šiuolaikinis pokyčių ir didžiulio tempo kupinas gyvenimas kelia naujus iššūkius ne tik profesinėje, visuomeninėje veikloje, bet ir šeimoje. Demokratinėse valstybėse, taip pat ir Lietuvoje, vaikų auklėjimą reglamentuojančiuose teisės aktuose (LR vaiko teisių pagrindų įstatymas, 2017; ir kt.) draudžiamas bet koks smurtas prieš vaikus, siekiama, kad vaikai būtų auklėjami vadovaujantis pozityviosios disciplinos principais. Vaiko interesus ginanti įstatyminė bazė sukuria būtinybę vaikams augintiems asmenims įgyti ir/ar tobulinti pozityviosios tėvystės įgūdžius ne tik studijuojant tam skirtą literatūrą, lankantis psichologų konsultacijose, bet ir dalyvaujant pozityviosios tėvystės mokymuose.

Aktualizuojant pozityviosios tėvystės įgūdžių ugdymą, grupinių užsiėmimų lankymas yra vienas efektyviausių būdų ugdant pozityviosios tėvystės gebėjimus, kadangi tėvai gauna ne tik reikalingos informacijos, susijusios su vaikų auginimu, bet dalydamiesi patirtimi mokosi vieni iš kitų. Pozityviosios tėvystės gebėjimai ugdomi skatinant tėvus gautas žinias apie vaikų auginimą taikyti praktiškai bei pasitelkiant aktyvaus mokymosi metodus: diskusijas, vaidmenų žaidimus, grįžtamojo ryšio teikimą ir pan. Tirtos ir efektyviomis pripažintos pozityviosios tėvystės mokymų programos išsiskiria savo praktiškumu ir yra nukreiptos į šiltų santykių kūrimą tarp mokymų vadovo ir besimokančiųjų.

Atkreiptinas dėmesys, jog pozityviosios tėvystės mokymus veda įvairūs socialinių, pedagoginių ar psichologinių išsilavinimą turintys specialistai: socialiniai darbuotojai, psichologai, socialiniai pedagogai bei kitų specialybių atstovai savanoriai, kurie turi žinių apie vaikų ir paauglių raidą, yra parengti darbui su atitinkama pozityviosios tėvystės programa, laikosi pagrindinių programos vertybinių nuostatų ir išmano darbo su grupe principus. Tačiau stokojama duomenų, kad pozityviosios tėvystės mokymus vestų andragogai profesionalai, t. y. suaugusiųjų švietimo srities specialistai, andragogo išsilavinimą įgiję formalioju būdu ir turintys tai patvirtinantį, akredituotos

švietimo įstaigos išduotą dokumentą. Kadangi dirbant su suaugusiųjų grupėmis būtinos andragogo kompetencijos, tikėtina, kad specialistai, vedantys pozityviosios tėvystės mokymus, jas įgyja savaiminio mokymosi būdu. Visgi siekiant sėkmingo tėvų įtraukimo į pozityviosios tėvystės mokymus ir efektyvaus jų mokymosi motyvacijos skatinimo viso mokymosi proceso metu, turėtų būti orientuojamasi į tai, kad pozityviosios tėvystės mokymus vestų taip pat ir andragoginį išsilavinimą įgiję asmenys, puikiai išmanantys suaugusiųjų mokymosi ypatumus, gebantys tenkinti suaugusiųjų mokymosi poreikius, taikyti parengtas mokymosi programas, priemones, metodus, strategijas ir išteklius.

Analizuojant suaugusiųjų įsitraukimo bei jų įtraukimo į pozityviosios tėvystės mokymus galimybes, svarbu suvokti mokymosi motyvaciją lemiančius veiksniai bei priemones (Gorges, 2016; Frank, Keown, Sanders, 2015; Kormos, Scizer, 2014; Jones, 2013; Stahlschmidt, Seavy, Lewis, Kohl, 2013; Jatkauskienė, 2013; Gegenfurtner, Vauras, 2012; ir kt.). Moksliniuose šaltiniuose (Thomas, Brophy, 2014; ir kt.) nurodomos suaugusiųjų mokymosi motyvaciją skatinančios prielaidos: grupė (bendruomenė, padedanti mokytis), mokymosi veikla (tinkamo sunkumo ir teikianti vertingų rezultatų), mokymus vedantis asmuo (saikingai taikantis įvairius mokymosi motyvaciją stiprinančius metodus, t. y. ugdomąjį vadovavimą (angl. *coaching*), grįžtamąją informaciją ir kt.).

Pabrėžtina, kad nors suaugusiųjų mokymosi motyvacija didele dalimi priklauso nuo jų asmeninio nusiteikimo bei apsisprendimo mokytis, taip pat nuo motyvavimo mokytis, kaip išorinio besimokančiojo mokymosi veiklos skatinimo, sėkmė priklauso nuo andragogo profesionalumo (jo gebėjimo išsiaiškinti suaugusiojo mokymosi motyvus ir poreikius, tikslingai jį nukreipti ir paskatinti užsiimti veikla, padedančia siekti mokymosi tikslų, ir kt.). Dėl šios priežasties andragogui būtina pažinti besimokančiuosius, atsižvelgti į jų asmeninius interesus, lūkesčius, išsiaiškinti jų mokymosi motyvaciją lemiančius veiksniai. Kadangi suaugusiųjų mokymosi motyvacija yra sudėtingas reiškinys, kuris mokymosi procese gali kisti, į sėkmę orientuotas suaugusiųjų mokymasis bei ilgalaikės mokymosi motyvacijos išlaikymas andragogui tampa tikru iššūkiu. Iš čia kyla *mokslinė problema*: kokie veiksniai motyvuoja suaugusiuosius mokytis ir kokias efektyvias priemones andragogas turi taikyti, siekdamas motyvuoti besimokančiuosius pozityviosios tėvystės mokymų grupėse mokytis ir taip palaikyti jų teigiamą mokymosi motyvaciją viso mokymosi proceso metu?

Tenka pastebėti, kad yra atlikta nemažai mokslinių tyrimų apie suaugusiųjų mokymąsi bei pozityviosios tėvystės efektyvumą (Ludmer, Salsbury, Suarez, Andrade, 2017; Lansford, 2017; Mihelic, Morawska, Filus, 2017; Lindsay, Totsika, 2017; Larzelere, Gunnoe, Roberts, Ferguson, 2017; Dreikurs, Soltz, 2017; Rodrigo, 2016; Carrol, Hamilton, 2016; Frank, Keown, Sanders, 2015; Seay, Freysteinson, McFarlane, 2014; Burvytė, 2014, 2016; Drobėlienė, 2016; Vyšniauskytė-Rimkienė, Matulevičiūtė, 2016; Breidokienė, Ignatovičienė, 2015; Jonynienė, Kern, Gfroerer, 2015; ir kt.). Tačiau tyrimų apie suaugusiųjų mokymosi motyvaciją skatinančius veiksniai ir priemones, kurie padėtų pozityviosios tėvystės mokymus vedantiems specialistams (andragogams) efektyviai stiprinti tėvų mokymosi motyvaciją, itin pasigendama. Taigi, siekiant užtikrinti sklandų suaugusiųjų mokymosi procesą bei tinkamai juos motyvuoti, išlaikant mokymosi motyvaciją bei užtikrinant teigiamą jos kaitą, andragogui svarbu išmanyti pozityviosios tėvystės mokymų dalyvių mokymosi motyvaciją lemiančius veiksniai ir priemones. Todėl šio *tyrimo objektas*: tėvų mokymosi motyvaciją skatinantys veiksniai ir priemonės.

Tyrimo tikslas: atskleisti ir pagrįsti suaugusiųjų mokymosi motyvaciją skatinančius veiksniai ir efektyvias motyvuojančias mokytis priemones pozityviosios tėvystės mokymų grupėse.

Tyrimo metodai: atlikus mokslinės literatūros ir dokumentų analizę bei pozityviosios tėvystės mokymų dalyvių anketinę apklausą, vykdytas pusiau struktūruotas interviu, siekiant išsiaiškinti specialistų, vedančių pozityviosios tėvystės mokymus, požiūrį į suaugusiųjų mokymosi motyvaciją lemiančius veiksniai ir efektyvias priemones, motyvuojančias mokytis pozityviosios tėvystės mokymų grupėse.

1. Suaugusiųjų motyvuojančių mokytis pozityviosios tėvystės mokymų grupėse veiksmų ir priemonių kokybinio tyrimo rezultatų analizė

1.1. Tyrimo metodologija, metodika, organizavimas, dalyviai

Siekiant išsiaiškinti specialistų, vedančių pozityviosios tėvystės mokymus, požiūrį į tėvus motyvuojančius mokytis veiksmus ir taikomą mokymosi motyvaciją skatinančių priemonių efektyvumą, atliktas kokybinis tyrimas – pusiau struktūruotas interviu. Interviu vykdymui naudota pokalbio technika. Moksliniuose šaltiniuose (Kardelis, 2016; Žydžiūnaitė, Sabaliauskas, 2017; ir kt.) nurodoma, jog siekiant interviu išsamumo bei sistemingumo, svarbu iš anksto numatyti bent kelis interviu klausimus, todėl interviu metu buvo naudojamas iš anksto paruoštas klausimynas, kurio klausimai suskirstyti į du blokus: bendrai informacijai apie informantą surinkti bei atvirų klausimų, skirtų informantų požiūrio analizei apie motyvuojančius mokytis veiksmus ir priemones pozityviosios tėvystės mokymų grupėse. Tyrimo metu buvo aiškintasi, kokie yra tėvus motyvuojantys mokytis veiksniai, kokios motyvuojančios mokytis priemonės yra taikomos, siekiant užtikrinti teigiamą tėvų mokymosi motyvacijos kaitą viso mokymosi proceso metu, ir kt. Taikant šį metodą, pokalbio metu jo dalyviams buvo užduodami ir papildomi klausimai svarbūs tyrimui.

Interviu vykdytas vedant pokalbį susitikimo arba telefoninio pokalbio metu 2020 m. balandžio mėn. Abiem atvejais pokalbio metu gauta informacija buvo fiksuojama raštu. Siekiant garantuoti dalyvių anonimiškumą bei pateiktos informacijos konfidencialumą, dalyvių neliečiamumą bei neatpažįstamumą pasibaigus tyrimui, tyrimo metu surinkti duomenys pateikti taip, kad liktų nežinoma informanto tapatybė, miestas, įstaiga, kurioje asmuo veda pozityviosios tėvystės mokymus.

Interviu metu užfiksuoti informantų atsakymai buvo grupuojami, buvo ieškoma panašumų, pasikartojimų, atitikmenų, kuriais būtų galima pagrįsti ir palyginti informantų atsakymus su atliktos teorinės bei empirinių tyrimų analizės teiginiais. Gauti duomenys apdoroti kontentinės (kokybinės turinio) analizės metodu, nagrinėjant tekstą, formuluojant kategorijas ir subkategorijas, jas interpretuojant, randant kodus bei atsakant į tyrimo klausimus. Turinio analizė buvo atliekama vadovaujantis moksliniuose šaltiniuose (Žydžiūnaitė, Sabaliauskas, 2017; ir kt.) nurodyta analizės seka: nuoseklus teksto skaitymas; kategorizavimas (kategorijų išskyrimas pagal raktinius žodžius, jų skaidymas į subkategorijas); kategorijų ir subkategorijų interpretavimas ir reprezentavimas. Remiantis pamatine teorija (angl. *grounded theory*) (Kardelis, 2016), naujai gauti šio tyrimo metu duomenys buvo lyginami su moksliniuose šaltiniuose rastais juos aiškinančiais teiginiais.

Informantai atrinkti vadovaujantis turimų kompetencijų bei profesinės patirties vedant pozityviosios tėvystės mokymus kriterijais. Tyrimui pasirinkta imtis – 6 informantai, turintys patirties ir kompetencijų vedant pozityviosios tėvystės mokymus didžiuosiuose Lietuvos miestuose. Informantams atrinkti taip pat buvo naudojama ir „sniego gniūžtės“ atranka. Taigi tyrime dalyvavo didesnę nei 2 metų pozityviosios tėvystės mokymų vedimo patirtį, aukštąjį išsilavinimą turintys 6 asmenys, visi psichologai, pozityviosios tėvystės mokymus vedantys skirtinguose Lietuvos miestuose: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje.

1.2. Pozityviosios tėvystės mokymus vedančių specialistų požiūris į tėvus mokytis motyvuojančius veiksmus ir priemones

Analizuojant tėvų mokymosi motyvacijai tiek teigiamos, tiek neigiamos įtakos turinčius veiksmus, pritaikytas turinio (content) analizės metodas leido išskirti keturias subkategorijas: vidiniai veiksniai, išoriniai veiksniai, trukdžiai, mokymosi motyvaciją lemiantys veiksniai (1 lentelė).

Informantų teiginiai atskleidė, kad žinių ir įgūdžių, svarbių bendravimui su vaiku ir jo elgesio koregavimui, poreikių patenkinimas, tėvų paskatos keistis bei kontrolės jausmo ir pasitikėjimo savimi tėvystės srityje stiprinimas yra esminiai vidiniai veiksniai, skatinantys tėvus dalyvauti pozityviosios tėvystės mokymuose. Tuo tarpu išoriniais mokymosi motyvaciją stiprinančiais

veiksniais laikytini mokymų programos turinys, jos pobūdis, atitinkantis tėvų bendruosius poreikius, bei patikimų asmenų rekomendacijos, kas koreliuoja su kitų autorių (Vyšniauskytė-Rimkienė, Matulevičiūtė, 2016; ir kt.) nurodytais išoriniais tėvų mokymosi motyvaciją skatinančiais veiksniais.

1 lentelė. Pozityviosios tėvystės mokymų grupių dalyvius motyvuojantys mokytis veiksniai

Subkategorija	Ilustruojantys teiginiai
Vidiniai veiksniai	<...tėvai turi sunkumų bendraujant su vaikais>; <...vieniems tiesiog įdomu eiti į kursus, kitiems trūksta žinių >; <...tiesiog ieško pagalbos sau kaip mamai ar tėvui, nes sunku>; <...noras praleisti vakarą gaunant papildomų žinių ir įgūdžių vaikų auklėjimo temomis, kad jaustųsi tvirčiau>; <...tėvai ateina tikėdamiesi pagalbos, kad galės išspręsti problemas, konfliktus su vaikais>; <...nori padėti sau ir vaikui>; <...dėl noro atrasti kitokių vaikų auklėjimo metodus, nori keistis patys, nenori kartoti tėvų klaidų>; <...išmoks tai, ko nemokėjo: naujų būdų, metodų>; <...gauti žinių apie tam tikrą amžiaus tarpą, pasikonsultuoti>; <...neprarasti kantrybės, išsaugoti šeimą ieškant poroje alternatyvių auklėjimo būdų>; <...nori mokytis pakeisti fizines baumas į kitus pozityvius auklėjimo būdus>; <...kad pasikeis požiūris į vaiką, kad visi taps laimingesni>
Išoriniai veiksniai	<...programos turinys, aiški struktūra>; <...vyksta ne paskaitos, o praktiškai išbandant ir dalijantis patirtimi>; <...daugiau laiko lieka nuo buitės, profesinių darbų>; <veikla leidžia išeiti iš namų, atitrūkti nuo rutinos, problemų>; <...rekomenduoja draugai>
Trukdžiai	<...tėvai dirbantys, auginantys vaikus>; <...laiko stoka: grupės vyksta kartą per savaitę, nėra kam palikti vaikus >; <...gyvenimo situacijos, ligos, kai, pavyzdžiui, dėl ilgos mokymų trukmės nebegali lankyti mokymų toliau>; <...motyvacijos stoka ir nenoras keistis, baimė pažiūrėti į savo auklėjimo metodus iš šono>; <...intelektualinių gebėjimų stoka>; <...skeptiškas vyro, žmonos požiūris >; <...vyro – žmonos nesutikimas eiti į mokymus, kitų šeimos narių nepritimas mokymams>; <...nepasitikėjimas savimi ir baimė, ką nors pakeisti>; <... pamaininis darbas>; <...tėvų visažinystė, viską žinau, perskaičiau daug knygų, viską išbandžiau, niekas neveikia>
Mokymosi motyvaciją lemiantys veiksniai	<...kitų žmonių, lankusių mokymus dalyvių pasidalinimai gerą patirtimi ir teigiamas vertinimas, kad mokymai duoda realios naudos, kuriant santykį su vaiku, šeima>; <...kitais negu perskaityti knygą, svarbus bendrumo jausmas su kitais dalyviais>; <... pastebėjau, kad labiausia motyvuoja pati grupė, dalyviai, bendravimas, pasidalinimas savo sunkumais>; <...bendrystės jausmas, kad dauguma tėvų turi panašias problemas, kad sprendami jas, gali pasidalinti teigiama ir neigiama patirtimi, gauti pastiprinimo iš kitų grupės dalyvių>; <...svarbu juos žinoti, nes suteikia žinių ir galvojimo kaip tie dalyviai įsitrauks ir dalyvaus programoje>; <...svarbu formuojant grupę dėl grupinių procesų valdymo mokymų metu>; <...kad padrąsinti lankyti grupę, išlaikyti narius>; <...grupės metu, galima kalbėti apie tai, išlaisvinti iš kaltės jausmo, padrąsinti bandyti, pastebėti pastangas, stiprinti pasitikėjimą savimi>; <...žinoma, kad svarbu. todėl, kad galima būtų derintis>; <...manau, kad svarbu, nes dalyviai labiau įsitrauks ir noriai dalyvaus užsiėmimuose>

Šaltinis: sudaryta autorių pagal atlikto tyrimo duomenis, 2020.

Akcentuotina, kad informantų nurodytieji tėvus motyvuojantys mokytis veiksniai yra susiję su geresnės gyvenimo kokybės bei mokymosi tikslų siekimu. Tai reiškia, kad tėvai, kaip ir kiti suaugusieji, mokosi siekdami išspręsti iškilusias tam tikras jiems aktualias problemas ir mokosi tik to, kas jiems asmeniškai naudinga. Vadinas, jų mokymosi motyvaciją lemia iškilę poreikiai, kuriuos tėvai gali patenkinti mokymosi proceso metu.

Tyrimo dalyvių nurodyti pagrindiniai mokymosi motyvacijos trukdžiai - laiko trūkumas dėl darbo, šeimos ar vaikų priežiūros; mokymosi programos trukmė; tėvų nepasitikėjimas savimi; atsiribojimas nuo naujų idėjų, kitokių požiūrių, alternatyvių mąstymo būdų išryškino tėvų motyvavimo mokytis tendenciją – tėvai bus motyvuoti mokytis pozityviosios tėvystės mokymų grupėse tuo atveju, jeigu bus patenkinti jų žemesnieji (saugumo) poreikiai.

Siekiant nustatyti tėvus motyvuojančius mokytis veiksniai, informantų buvo prašoma išskirti, kas labiausiai, jų nuomone, skatina tėvų mokymosi motyvaciją. Kaip matyti 1 lentelėje, informantai nurodė, kad tėvų mokymosi motyvaciją lemia bendrystės jausmas, patiriamas užsiėmimų metu; bei patikimų asmenų rekomenduoti mokymai tėvų vertinami kaip efektyvūs koreguojant vaikų elgesį. Tyrimo dalyvių išsakyta nuomonė apie tėvus mokytis motyvuojančius veiksniai koreliuoja su tyrėjos Dovydienės (2014) empirinėmis išvaidomis apie ugdytojo pareigą žinoti suaugusio

besimokančiojo motyvus, t.y. andragogui svarbu išmanyti besimokančiuosius motyvuojančius mokytis veiksmus dėl sklandaus mokymosi proceso užtikrinimo bei efektyvaus dalyvių motyvavimo mokytis, skatinant jų vidinę mokymosi motyvaciją.

Kokybinio tyrimo metu informantų buvo teiraujama apie dalyvių mokymosi motyvacijos kaitą bei ją lemiančius veiksmus (2 lentelė).

2 lentelė. Tėvų mokymosi motyvacijos kaita ir ją lemiantys veiksniai

Subkategorija	Iliustruojantys teiginiai
Dalyvių mokymosi motyvacijos kaita	<...į grupių pabaigą jaučiasi motyvacijos kaita>; <...ir didėja, ir mažėja>; <...kinta pamažu: pradžioje pasitaiko ir pasipriešinimų, gynybos iš dalyvių>; <...daugeliui tėvų stiprėja, nes apie ketvirtą - penktą susitikimą vyksta pokyčiai santykiuose su vaiku>; <...būna visaip: kartais motyvacija iš karto būna aukšta ir išlieka tokia>; <...nepatenkinus dalyvių lūkesčių, ji gali kristi>; <...atėjus su žema mokymosi motyvacija, grupės pagalba, padidėja>; <...kartais taip ir lieka maža>; <... motyvacija pamažu auga>
Dalyvių mokymosi motyvacijos kaitą lemiantys veiksniai	<...priklauso nuo to kaip dalyvis ateina nusiteikęs>; <...3-4 susitikimo metu dalyviai pajunta, kad turi jau žinių ir įgūdžių tvarkyti su sunkumais vaikų auklėjime, pasijunta geriau, nes praktiškai santykiyje su vaiku patiria sėkmę>; <... sėkmės patyrimas mokymų eigoje>; <...kitų šeimos dalyvių, kolegų, kaimynų, pedagogų pastebėjimai, geresnė situacija ir žinojimas naujų būdų ir metodų tvarkytis su „karšta“ situacija šeimoje>; <...jei tėvai keičia savo elgesį, įsiklauso į programą, gerėja vaikų elgesys, mažėja probleminio elgesio>; <...taikomi metodai ir patiriama sėkmė>; <...gauta žinutė, kad aš ne vienas toks>; <...grupės dalyviai, jų patirtys gali tiek didinti, tiek mažinti dalyvio mokymosi motyvaciją>; <...gyvenimo įvykiai – tai, kas vyksta asmens gyvenime>; <...tėvų asmenybė, vertybės, lūkesčiai, nuostatos ir įsitikinimai>; <...grupės vadovo asmenybė, bendravimo stilius>; <...kaip grupės vadovas geba atskleisti žmogų, padrąsinti jį>; <...vadovo gebėjimas sukurti palankią mokymuisi grupės atmosferą, saugią aplinką>; <...užduočių pateikimas, jų aptarimas>; <...veiklų planavimas ir organizavimas>; <...tėvams svarbu išsikalbėti, svarbu būti priimtiems>; <...motyvacija auga tada, kai tėvai mato, jog tokios pat situacijos ir kitose šeimose>; <...kai jie supranta, jog ne vieni tokie>; <...pati grupė, kiti tėvai visada daro stiprią įtaką ir kelia vienas kito motyvaciją>

Šaltinis: sudaryta autorių pagal atlikto tyrimo duomenis, 2020.

Tyrimu atskleista, kad tėvų mokymosi motyvacija pozityviosios tėvystės mokymų metu yra kintanti, ir dažniausiai turi tendenciją stiprėti. Ją lemia asmeninis dalyvio nusiteikimas, mokymosi poreikių patenkinimas, sėkmės jausmo pajautimas, mokymus vedantis asmuo, jo gebėjimas kurti palankią mokymosi aplinką, skatinant sąveiką tarp grupės dalyvių, bei parenkant tinkamus mokymosi metodus ir kt. (2 lentelė). Akcentuotina, kad tyrimo rezultatai patvirtina moksliniuose šaltiniuose (Thomas, Brophy, 2014; ir kt.) nurodomas ir tyrimais pagrįstas suaugusiųjų motyvavimo mokytis prielaidas, t.y. labiausiai motyvuoja grupė, mokymosi veikla, mokymus vedantis asmuo ir kt. Tuo tarpu, remiantis kitų tyrėjų (Jatkauskienė, 2013; Jatkauskienė, Tolutienė, 2012; ir kt.) įžvalgomis, jeigu mokymai ir jų turinys atitinka besimokančiojo poreikius, tikslus, motyvacija juos lankyti gali būti labai didelė. Vadinasi, andragogas, siekdamas skatinti dalyvių motyvaciją mokytis ir užtikrinti teigiamą jos kaitą, savo veiklą turi orientuoti į tokių mokymosi sąlygų sudarymą, kurios leistų tėvams maksimaliai patenkinti savo poreikius ir atlieptų jų lūkesčius.

Informantų nuomonė apie andragogui privalomas kompetencijas efektyviam pozityviosios tėvystės mokymų dalyvių motyvavimui mokytis (3 lentelė) pagrindžia kitų tyrėjų (Adomaitienė, Zubrickienė, 2020; Adomaitienė, Zubrickienė, 2016; Jatkauskienė, 2013; Trakšelys, 2016; ir kt.) nurodytas edukacines (mokymosi aplinkos kūrimas, dalyvių motyvavimas ir kt.), vadybines (užsiėmimų trukmės organizavimas, grupių formavimas ir kt.) ir bendrąsias (gebėjimas bendrauti, būti empatišku ir kt.) kompetencijas. Taip pat atskleidžia, kad pozityviosios tėvystės mokymus vedantys specialistai savo veiklą grindžia transformacinės lyderystės principais ir atlieka pagalbos / paramos teikėjo vaidmenį, vengdami savo asmeninių tikslų kėlimo aukščiau besimokančiųjų interesų, skatindami sąveiką tarp grupės dalyvių, drąsindami juos veikti ir kt. (3 lentelė).

Informantų pasisakymai koreliuoja su mokslininkų - Adomaitienės, Zubrickienės (2020; 2016), Vyšniauskytės-Rimkienės, Matulevičiūtės (2016) ir kt. tyrimų išvadų teiginiais, kad, siekdamas efektyviai motyvuoti besimokančius suaugusiuosius mokytis, andragogas privalo gebėti

kurti visų mokymo dalyvių sąveiką didinančią ir motyvuojančią mokytis atmosferą, padedant tėvams įveikti asmeninius iššūkius, tobulinti asmenines savybes, gebėjimus ir įgūdžius, o savo veiklą orientuoti ne tiek į mokymą, kiek į pagalbą besimokantiesiems (3 lentelė).

3 lentelė. Andragogo vaidmuo motyvuojant tėvus mokytis

Subkategorija	Ilustruojantys teiginiai
Kompetencijos	<...nekaltinantis bendravimas>; <...gebėjimas bendrauti, bendradarbiauti su dalyviais>; <...išklausa dalyvių>; <...atliepimas, atspindėjimas jų emocinės jausenos>; <...drąsinimu, pastebėjimu>; <...skatinimu atgalinio ryšio iš dalyvių>; <...palaikymu, tikėjimu ir vilties suteikimu per gautas praktines žinias ir įgūdžius>; <...vadovas turi būti susipažinęs bei turintis įgūdžių atpažinti grupėje vykstančius procesus, grupės dinamiką, „sunkius“ dalyvius ir pasitelkti turimus įgūdžius grupei valdyti>; <...žinios iš grupinės psichoterapijos, asmenybės, raidos psichologijos>; <...patirtis dirbant su grupėmis>; <...turi mokėti, atsakomybę perteikti tėvams>; <...gebėjimas bendrauti su skirtingais žmonėmis, priimti skirtingą požiūrį>; <...drąsinti dalyvius, stiprinti jų pasitikėjimą savimi>; <...gebėjimas kurti saugią ir palankią dalinimuisi grupės atmosferą>; <...žinios, empatija, kantrybė, tolerancija ir dar būtinai pridėčiau humoro jausmą>; <...laiko vadyba, laiko ribos išlaikymas, neužtesiant užsiėmimų>; <...tenka formuoti grupes, perspėti dalyvius apie užsiėmimų datą ir laiką>
Elgsena, vaidmuo	<...vadovas yra grupės veiklos koordinatorius, o ne „ekspertas“>; <...tenka ir organizatoriaus vaidmuo: susiskambinti, derinti laiką>; <...nėra pagrindinė figūra grupėje, pagrindinė – dalyviai>; <...nebruka teisingo recepto>; <...skatina diskusijas, dalyvių tarpusavio bendravimą>; <...drąsina tėvus atlikti užduotis>; <...labai svarbus vaidmuo visus dalyvius priimti nuoširdžiai>; <...duoti kiekvienam dalyviui grupėje savo erdvės ir pasidalinimų>; <...svarbu nebūti visažiniu ekspertu>; <...leisti atrasti veiksmingų būdų patiems tėvams>; <...čia svarbu delikatumas, neužgožti tėvų savo išprusimu, atjausti ir priimti tokius, kokie ateina į grupes>; <...atsitraukti nuo eksperto vaidmens, tuo pačiu išliekant vedliu>; <...padrąsinti dalyvius veikti patiems>; <...būti atviram ir priimti priešiška, negatyviai nusiteikusius dalyvius, atspindėti jų jausmus>; <...nuoširdžiai įsijausti ir suprasti tėvus>; <... grupės moderatorius, kuris nesižarsto savo „išminties perlais“ ir patarimais, kaip reikia, o yra empatiškas, dėmesingas kiekvienam>; <...tampi tarsi grupės dalyviu, tik suteiki kitiems daugiau erdvės, eterio, įsiterpi ten, kur reikia laiku ir vietoj>; <...stengiuosi ir neužmegzti ypač draugiškų ir artimų ryšių su vienu kuriuo nors dalyviu>; <...vengiu savo interesų kėlimo aukščiau dalyvių, pavyzdžiui dėl namų darbų darymo>; <...kai pasidalina atsakomybe su dalyviais>

Šaltinis: sudaryta autorių pagal atlikto tyrimo duomenis, 2020.

Analizuojant pozityviosios tėvystės mokymų metu taikomas tėvus motyvuojančias mokytis priemones ir jų efektyvumą, tyrimo dalyvių prašyta nurodyti, kokias tėvų mokymosi motyvaciją skatinančias priemones jie taiko pozityviosios tėvystės mokymų metu (4 lentelė).

4 lentelė. Tėvų mokymosi motyvaciją skatinančių priemonių taikymas ir jų efektyvumas

Subkategorija	Ilustruojantys teiginiai
Motyvuojančių mokytis priemonių taikymas	<...drąsinimas padeda palaikyti dalyvių mokymosi motyvaciją>; <...raminu, kad įgūdžiams susiformuoti reikia laiko>; <...skiriu aktyvias užduotis: diskusijas su kitais tėvais, darbą grupėse dalintis patirtimi>; <...tėvų gyvenimiškų situacijų apie vaikus analizė>; <...relaksacija>; <...namų užduotys, kai tėvai turi išbandyti namuose praktiškai>; <...dalyvių ratas>; <...drąsinimas>; <...aktyvių užduočių parinkimas>; <...namų užduočių aptarimas>; <...grupės darbas, situacijų vaidinimas>; <...diskusija>; <...stengiuosi bent keletą minučių prieš grupės pradžią skirti tiesiog pasikalbėti, atsigerti arbatos, kas turi galimybę, gali ateiti anksčiau ir pasikalbėti vieni su kitais – tėvams to labai reikia>; <...pajuokavimas, humoras padeda atsipalaiduoti>; <...asmeninis santykis>; <...pokalbis bent keletą minučių prieš ar po grupės, nes tai padrąsina, išsklaido abejones>; <...nuolat pabrėžiu grupės dalyvių svarbą ir galimybę padėti vieni kitiems savo atvirumu, nuoširdumu>; <...primygtinai nereikalauju, kad darytų namų darbus, švelniai primenu apie jų pareigas, nesukeliant kaltės jausmo>
Taikomų motyvuojančių priemonių efektyvumas	<...drąsinimas – 5>; <...aktyvių užduočių parinkimas – 4>; <...namų užduočių aptarimas – 5>; <...grupės darbas – 4>; <...grupės diskusija – 5>; <...asmeninis santykis – 5>; <...grupės poveikis – 5>; <...drąsinimas tikėti, kad viskas gali pasikeisti – 4>; <...arbata, kava, sausainiai grupės metu – 2>; <...diplomai baigus grupę – 2>; <...palaikymas – 4>; <skatinimas atgalinio ryšio – 5>; <...vaidmenų žaidimai – 3>; <...situacijų analizė, kai analizuoja savo gyvenimiškas situacijas – 5>; <...relaksacija – 3>; <...savos patirties pasidalinimas su grupe – 5>

Šaltinis: sudaryta autorių pagal atlikto tyrimo duomenis, 2020.

Kaip matyti 4 lentelėje, informantai nurodė, kad pozityviosios tėvystės mokymų metu taiko šias dalyvius motyvuojančias mokytis priemones: aktyvinančius metodus (diskusijos, namų darbų užduotys, praktiškai taikant naujas įgytas žinias šeimoje ir jų aptarimas, darbas grupėse, vaidmenų pratimai, relaksacija ir kt.), kuria pozityvią mokymosi aplinką (humoras, arbatos pertraukos, siekiant sutelkti dalyvius, sėdėjimas ratu ir kt.). Pabrėžtina, kad kai kuriuose moksliniuose šaltiniuose (Adomaitienė, Zubrickienė, 2020; 2016; Vyšniauskytė-Rimkienė, Matulevičiūtė, 2016; ir kt.) nurodomos dar ir tokios fizinės pozityvios mokymosi aplinkos kūrimo priemonės kaip jaukios patalpos, patraukliai pateikiama informacija (patrauklūs mokymosi šaltiniai, priemonės (vadovėliai, multimedija ir pan.), kituose (Barnett, Niec, David Acevedo, 2013; Jatkauskienė, 2013; Jatkauskienė, Tolutienė, 2012; Kolbergytė, Indrašienė, 2012; ir kt.) inovatyviu motyvuojančiu mokytis metodu išskiriamas ugdomasis vadovavimas. Aktualu paminėti, kad tyrimo dalyviai nenurodė taikantys šias priemones pozityviosios tėvystės mokymų metu.

Siekiant ištirti požiūrį į pozityviosios tėvystės mokymuose taikomų priemonių efektyvumą, informantų buvo prašoma įvardinus mokymų metu taikomą tėvus motyvuojančią mokytis priemonę įvertinti ir jos efektyvumą skalėje nuo 1 iki 5, kur 5 – „labai motyvuoja mokytis“, 4 – „motyvuoja mokytis“, 3 – „pakankamai motyvuoja mokytis“, 2 – „nemotyvuoja mokytis“, 1 – „visiškai nemotyvuoja mokytis“. Dalyvių požiūriu efektyviomis tėvų mokymosi motyvacijai skatinti laikomos šios priemonės ir metodai: drąsinimas, aktyvinančios užduotys (situacijų analizė, namų darbų užduotys, jų aptarimas grupėje ir kt.), mokymasis be mokytojo (dalijimasis patirtimi grupėje ir pan.), grupinės diskusijos, refleksija ir t.t. Mažiau efektyvūs - vaidmenų žaidimai, relaksacija ir kt., tuo tarpu išvis neefektyvu - arbatos pertraukos. Informantų išreikštas požiūris leidžia daryti prielaidą, kad nors pozityviosios tėvystės mokymus vedantys specialistai nurodo ir taiko moksliniuose šaltiniuose išskirtas tėvus motyvuojančias mokytis priemones, visgi jų taikomų ir efektyviai skatinančių teigiamą tėvų mokymosi motyvaciją metodų įvairovė pakankamai ribota.

Apibendrintai galima teigti, kad informantų požiūris į tėvus motyvuojančius mokytis veiksmus, taikomų motyvuojančių priemonių įvairovę ir efektyvumą, skatinant tėvų mokymosi motyvaciją, sutampa. Tyrimu nustatyti vidiniai (žinių ir įgūdžių, svarbių bendravimui su vaiku ir jo elgesio koregavimui, poreikių patenkinimas; tėvų paskatos keistis; kontrolės jausmo ir pasitikėjimo savimi tėvystės srityje stiprinimas ir kt.) bei išoriniai (mokymų programos turinys bei pobūdis, atitinkantis tėvų bendruosius poreikius; patikimų asmenų rekomendacijos ir kt.) tėvus motyvuojantys mokytis pozityviosios tėvystės mokymų grupėse veiksniai. Išskirti pagrindiniai, informantų požiūriu, trukdžiai (demotyvuojantys mokytis pozityviosios tėvystės mokymų grupėse tėvus veiksniai): laiko trūkumas dėl darbo, šeimos ar vaikų priežiūros; mokymų programos trukmė; tėvų nepasitikėjimas savimi; atsiribojimas nuo naujų idėjų, kitokių požiūrių, alternatyvių mąstymo būdų ir kt. Išsiaiškintas specialistų, vedančių pozityviosios tėvystės mokymus, požiūris į tėvų mokymosi motyvaciją lemiančius veiksmus: bendrystės jausmas, patiriamas užsiėmimų metu, patikimų asmenų rekomendacijos dalyvauti pripažintose efektyviomis koreguojant vaikų elgesį pozityviosios tėvystės mokymų programose ir kt.

Tyrimo metu nustatyta, kad tėvų mokymosi motyvacija yra kintanti, stiprėjanti, lemiamą asmeninio dalyvio nusiteikimo, mokymosi poreikių patenkinimo, sėkmės jausmo pajautimo, taip pat priklausanti nuo mokymus vedančio asmens ir jo kompetencijų. Išskirtos, informantų požiūriu, privalomos andragogo kompetencijos, siekiant efektyvaus tėvų motyvavimo mokytis: edukacinės (mokymosi aplinkos kūrimas, dalyvių motyvavimas ir kt.), vadybinės (užsiėmimų trukmės organizavimas, grupių formavimas ir kt.) ir bendrosios (gebėjimas bendrauti, būti empatišku ir kt.). Tyrimu nustatyta, kad pozityviosios tėvystės mokymus vedantys specialistai, motyvuodami tėvus mokytis, taiko: aktyvinančius metodus: diskusijas, namų darbų užduotis (praktiškai taikant naujas įgytas žinias šeimoje) ir jų aptarimą, darbą grupėse, vaidmenų pratimus, relaksaciją ir kt.; pozityvios mokymosi aplinkos kūrimo priemonės: humoras, arbatos pertraukos, siekiant sutelkti dalyvius, sėdėjimas ratu ir pan. Išskirtos šios, specialistų požiūriu, efektyviai tėvus motyvuojančios mokytis priemonės: drąsinimas, aktyvinančios užduotys (situacijų analizė, namų darbų užduotys, jų aptarimas grupėje ir kt.), mokymasis be mokytojo (dalijimasis patirtimi grupėje ir kt.), grupinės diskusijos, refleksija ir kt. Tyrimu atskleistos ribotos šiame tyrime dalyvavusių specialistų,

vedančių pozityviosios tėvystės mokymus, žinios apie taikytinų metodų, siekiant motyvuoti tėvus mokytis pozityviosios tėvystės mokymuose, įvairovę.

Išvados ir siūlymai

1. Šis tyrimas leido empiriškai pagrįsti mokslinės literatūros analizę ir atskleidė pozityviosios tėvystės mokymus vedančių specialistų požiūrį į tėvus motyvuojančius mokytis veiksniais, jų mokymosi motyvacijos kaitą, taikomas priemones, kurios efektyviai skatina tėvų mokymosi motyvaciją viso mokymosi proceso metu.

2. Tyrimu nustatyta, kad informantų nurodyti pozityviosios tėvystės mokymų dalyvių motyvuojantys mokytis veiksniai ir priemonės sutampa su mokslinių šaltinių analizės metu nustatytais suaugusiųjų mokymosi motyvaciją skatinančiais veiksniais ir priemonėmis, tačiau pozityviosios tėvystės mokymų grupių specialistų žinios apie taikytinų tėvus motyvuojančių mokytis metodų įvairovę yra ribotos.

3. Tyrimu atskleista, kad daugelio tėvų mokymosi motyvacija grindžiama jos palaikymu ir stiprinimu visų pozityviosios tėvystės mokymų metu, atliepiant esminius jų poreikius išspręsti su vaikų auginimu iškilusias problemas, keistis ir įgyti naujų elgesio ir bendravimo su vaiku įgūdžių, stiprinti pasitikėjimą savimi ir savo jėgomis tėvystės srityje. Tuo tarpu mokymų metu tėvų mokymosi motyvacijos kaitai didelę reikšmę turi mokymus vedantis asmuo bei paties mokymų dalyvio nusiteikimas. Nustatyta, kad pozityviosios tėvystės mokymus vedantis specialistas, siekdamas teigiamos tėvų mokymosi motyvacijos kaitos, turi gebėti kurti palankią mokymosi aplinką, skatinant sąveiką tarp grupės dalyvių, taip pat parenkant tinkamus mokymosi metodus bei priemones.

4. Remiantis atlikto tyrimo rezultatų analize bei išvadomis, pateikiami šie siūlymai specialistui, vedančiam pozityviosios tėvystės mokymus:

- Pirmųjų (1-2) užsiėmimų metu išsiaiškinti dalyvių mokymosi motyvaciją skatinančius veiksniai.

- Įvertinus galimus trukdžius tėvų mokymosi motyvacijai: laiko stoką ir nepasitikėjimą savimi, sudaryti tėvus motyvuojančias mokytis sąlygas, t. y. kad jie pasitikėtų savimi ir savo jėgomis, jaustų mokymų naudą, todėl stengtųsi ieškoti būdų, kaip derinti mokymus ir įsipareigojimus (darbą, šeimos interesus), ir kt.

- Sukurti instrumentą (anketą) ir mokymosi proceso metu (pradžioje bei mokymams įpusėjus) tirti tėvų mokymosi motyvacijos kaitą.

- Vertinti mokymų metu taikomų tėvus motyvuojančių mokytis priemonių efektyvumą.

- Motyvuojančias mokytis priemones taikyti atsižvelgiant į dalyvių ypatumus bei jų mokymosi motyvacijos lygį.

- Gilinti žinias apie motyvuojančių mokytis metodų įvairovę.

- Veiklą grįsti transformacinės lyderystės principais, skatinti dalyvių tarpusavio sąveiką, vengti savo asmeninių tikslų kėlimo aukščiau besimokančiųjų interesų, išankstinio nusistatymo bei neigiamų emocijų.

- Įgyti andragoginį išsilavinimą ir tobulinti andragogines kompetencijas.

Literatūros sąrašas

1. ADOMAITIENĖ, J., ZUBRICKIENĖ, I. (2016). Projektai mokymo(si) procese: andragoginės sąveikos optimizavimo aspektas. Monografija. Klaipėda: KU leidykla.
2. ADOMAITIENĖ, J., ZUBRICKIENĖ, I. (2020). Veiklos tyrimai, jų taikymo teorija ir praktika. Studijų knyga. Klaipėda: KU leidykla.
3. BARNETT, M. L., NIEC, L. N., DAVID ACEVEDO-POLAKOVICH, I. D. (2014). Assessing the Key to Effective Coaching in Parent–Child Interaction Therapy: The Therapist–Parent Interaction Coding System. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, Vol. 36

- (2), p. 211-223. [žiūrėta 2020 m. balandžio 30 d.]. Prieiga per internetą: <https://ezproxy.biblioteka.ku.lt:4394/article/10.1007/s10862-013-9396-8>.
4. BREIDOKIENĖ, R., IGNATOVIČIENĖ, S. (2015). Pozityviosios tėvystės įgūdžių ugdymo metodinės rekomendacijos. Vilnius: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija. [žiūrėta 2020 m. balandžio 28 d.]. Prieiga per internetą: http://www.sppd.lt/media/mce_filebrowser/2015/02/18/Pozityvios_tevystes_igudziu_ugdymo_metodines_rekomendacijos.pdf
 5. BURVYTĖ, S. (2014). Pozityvioji tėvystė: kaip sukurti abipusę pagarbą parentus tėvų ir vaikų santykius? Interviu skelbtas Lietuvos edukologijos universiteto svetainėje 2014-11-20. [žiūrėta 2020 m. balandžio 29 d.]. Prieiga per internetą: https://leu.lt/lt/leu_naujienos/universiteto-naujienos/pozityvioji_tevyste.html
 6. BURVYTĖ, S. (2016). Tėvų, auginančių ikimokyklinio amžiaus vaikus, pozityviosios tėvystės suvokimas. *Socialinis ugdymas / Socialinė partnerystė ir inovacijos*, t. 44, Nr. 3, p. 36–57.
 7. CARROL, P., HAMILTON, W. K. (2016). Positive Discipline Parenting Scale: Reliability and Validity of a Measure. *The Journal of Individual Psychology*, Vol. 72 (1), p. 60 - 74. [žiūrėta 2020 m. balandžio 26 d.]. Prieiga per internetą: <http://ezproxy.biblioteka.ku.lt:3671/ehost/detail/detail?vid=0&sid=41867e12-74b2-4ae4-9340-3f6ef9e68d7e%40sessionmgr120&bdata=JnNpdGU9ZWWhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=116528129&db=a9h>
 8. DOVYDIENĖ, J. (2014). Suaugusių asmenų užsienio kalbų mokymosi motyvacijos ypatumai. [žiūrėta 2020 m. balandžio 27 d.]. Prieiga per internetą: http://vddb.library.lt/obj/LT-eLABa-0001:J.04~2004~ISSN_1822-1068.N_1.PG_21-27.
 9. DREIKURS, R., SOLTZ, V. (2017). Laimingi vaikai: iššūkis tėvams. Vilnius: Vaga.
 10. DROBELIENĖ, G. (2016). Tėvystės gebėjimų ugdymo veiksmingumo didinimo perspektyvos. Švietimo problemos analizė, Nr. 6 (149). Vilnius: Švietimo ir mokslo ministerija. [žiūrėta 2020 m. balandžio 24 d.]. Prieiga per internetą: https://www.smm.lt/uploads/documents/tyrimai_ir_analizes/T%C4%97vyst%C4%97s%20ugdymas_GALUTINIS.pdf
 11. FRANK, T. J., KEOWN, L. J., SANDERS, M. R. (2015). Enhancing Father Engagement and Interparental Teamwork in an Evidence-Based Parenting Intervention: A Randomized-Controlled Trial of Outcomes and Processes. *Behavior Therapy*, Vol. 46(6), p. 749-763. [žiūrėta 2020 m. balandžio 25 d.]. Prieiga per internetą: <https://doi.org/10.1016/j.beth.2015.05.008>.
 12. GEGENFURTNER, R., VAURAS, M. (2012). Age-related differences in the relation between motivation to learn and transfer of training in adult continuing education. *Contemporary Educational Psychology*, Vol. 37, p. 33–46. [žiūrėta 2020 m. balandžio 22 d.]. Prieiga per internetą: <https://ezproxy.biblioteka.ku.lt:4417/science/article/pii/S0361476X11000415?via%3Dihub>.
 13. GORGES, J. (2016). Why adults learn: Interpreting adults' reasons to participate in education in terms of Eccles subjective task value. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, Vol. 3(1), p. 26-41. [žiūrėta 2020 m. balandžio 23 d.]. Prieiga per internetą: <http://iojet.org/index.php/IOJET/article/view/115/120>.
 14. JATKAUSKIENĖ, B. (2013). Andragogų profesionalizacijos sistemos procesionali raiška. Monografija. Klaipėda: KU leidykla.
 15. JATKAUSKIENĖ, B., TOLUTIENĖ, G. (2012). Aiškinamasis andragogikos terminų žodynas. Klaipėda: KU leidykla.
 16. JONES, A. R. (2013). Increasing Adult Learner Motivation For Completing Self-Directed E-Learning. *Performance Improvement*, Vol. 52(7), p. 32-42. [žiūrėta 2020 m. balandžio 20 d.]. Prieiga per internetą: <http://ezproxy.biblioteka.ku.lt:2061/doi/10.1002/pfi.21361/full>.
 17. JONYNIENĖ, J., KERN, R. M., GFROERER, K. P. (2015). Efficacy of Lithuanian Systematic Training for Effective Parenting (STEP) on Parenting Style and Perception of Child Behavior. *The Family Journal*, Vol. 23 (4), p. 392-406. [žiūrėta 2020 m. balandžio 21 d.]. Prieiga per internetą: <http://ezproxy.biblioteka.ku.lt:4365/doi/abs/10.1177/1066480715574473>

18. KARDELIS, K. (2016). *Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai*. Vilnius.
19. KOLBERGYTĖ, A., INDRAŠIENĖ, V. (2012). Konsultuojamojo ugdymo kompetencijos taikymo galimybės socialinių darbuotojų rengime: teorinės prielaidos. *Socialinis darbas*, t. 11, Nr. 1, p. 73-84.
20. KORMOS, J., SCIZER, K. (2014). The Interaction of Motivation, Self-Regulatory Strategies, and Autonomous Learning Behavior in Different Learner Groups. *TESOL Quarterly*, Vol. 48(2), p. 275-299. [žiūrėta 2020 m. balandžio 19 d.]. Prieiga per internetą: <http://ezproxy.biblioteka.ku.lt:2061/doi/10.1002/tesq.129/full>.
21. LANSFORD, E. J. (2017). Family and cultural contexts of parental discipline and children's adjustment: Introduction to the special section. *International Journal of Behavioral Development*, Vol. 41(4), p. 463-464. [žiūrėta 2020 m. balandžio 17 d.]. Prieiga per Internetą: <http://ezproxy.biblioteka.ku.lt:4365/doi/pdf/10.1177/0165025417708343>.
22. LARZELERE, R. E., GUNNOE, M. L., ROBERTS, M. W., FERGUSON, Ch. J. (2017). Children and Parents Deserve Better Parental Discipline Research: Critiquing the Evidence for Exclusively "Positive" Parenting. *Marriage & Family Review*, Vol. 53 (1), p. 24-35. [žiūrėta 2020 m. balandžio 18 d.]. Prieiga per Internetą: <https://ezproxy.biblioteka.ku.lt:4418/doi/pdf/10.1080/01494929.2016.1145613>.
23. LINDSAY, G., TOTSIKA, V. (2017). The effectiveness of universal parenting programmes: the CAN parent trial. *BMC psychology*, Vol. 5 (1), p. 35. [žiūrėta 2020 m. balandžio 16 d.]. Prieiga per Internetą: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5651580/>.
24. LR vaiko teisių pagrindų įstatymas. (2017). Vilnius.
25. LUDMER, J. A., SALSBURY, D., SUAREZ, J., ANDRADE, B. F. (2017). Accounting for the impact of parent internalizing symptoms on Parent Training benefits: The role of positive parenting. *Behaviour Research and Therapy*, Vol. 97, p. 252-258. [žiūrėta 2020 m. balandžio 15 d.]. Prieiga per Internetą: <https://ezproxy.biblioteka.ku.lt:4417/science/article/pii/S0005796717301705?via%3Dihub>.
26. MIHELIC, M., MORAWSKA, A., FILUS, A. (2017). Effects of Early Parenting Interventions on Parents and Infants: A Meta-Analytic Review. *Journal of Child and Family Studies*, Vol. 26(6), p. 1507-1526. [žiūrėta 2020 m. balandžio 13 d.]. Prieiga per Internetą: <https://ezproxy.biblioteka.ku.lt:4394/article/10.1007/s10826-017-0675-y>.
27. RODRIGO, M. J. (2016). Quality of implementation in evidence-based positive parenting programs in Spain: Introduction to the special issue. *Psychosocial Intervention*, Vol. 25(2), p. 63-68. [žiūrėta 2020 m. balandžio 14 d.]. Prieiga per internetą: <http://ezproxy.biblioteka.ku.lt:3671/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=1&sid=d41be340-6d28-4aa4-9405-72123ef41cc7%40pdc-v-sessmgr01>.
28. SEAY, A., FREYSTEINSON, W. M., MCFARLANE, J. (2014). Positive Parenting. *Nursing Forum*, Vol. 49(3), p. 200-208. [žiūrėta 2020 m. balandžio 10 d.]. Prieiga per internetą: <http://ezproxy.biblioteka.ku.lt:2061/doi/10.1111/nuf.12093/full>
29. STAHLSCHEMIDT, M. J., SEAVY, J. Th. K. D., LEWIS, E. M., KOHL, P. L. (2013). Recruiting fathers to parenting programs: Advice from dads and fatherhood program providers. *Children and Youth Services Review* (35). [žiūrėta 2020 m. balandžio 12 d.]. Prieiga per internetą: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4002003/>.
30. THOMAS, L., BROPHY, J. E. (2014). Kas vyksta klasėse. Dešimtas leidimas. UAB Miranda Design Solution.
31. TRAKŠELYS, K., ANDRIEKIENĖ, R. M. (2016). Andragogo vaidmenų raiška modernioje visuomenėje. *Pedagogika: mokslo darbai*, t. 123, Nr. 3, p. 67-85.
32. VYŠNIAUSKYTĖ-RIMKIENĖ, J., MATULEVIČIŪTĖ, D. (2016). Tėvystės įgūdžių lavinimas tėvų grupėse: socialinių darbuotojų patirties refleksija. *Socialinis darbas. Patirtis ir metodai*, Nr. 18(2), p. 77-91. [žiūrėta 2020 m. balandžio 11 d.]. Prieiga per internetą: <https://elportalpykla.vdu.lt/handle/1/34008?show=full>.
33. ŽYDŽIŪNAITĖ, V., SABALIAUSKAS, S. 2017. *Kokybiniai tyrimai: principai ir metodai*. Vilnius.

ADULT PROMOTING OF LEARNING MOTIVATION FACTORS AND MEASURES IN POSITIVE PARENTING TRAINING

Laura Vaitkienė, PhD Gitana Tolutienė

Summary

Realizing that the motivation of adult learning largely depends on their personal attitude and determination to learn, as well as on the motivation to learn as an external learner's learning activity, success also depends on the professionalism of the andragogue. Because adult learning motivation is a complex phenomenon that can change over the course of learning, success-oriented adult learning and maintaining long-term learning motivation become a real challenge for the andragogue. Therefore, the article analyzes what factors motivate adults to learn and what effective measures an andragogue must apply to motivate learners in positive parenting training groups to learn and thus maintain their positive learning motivation throughout the learning process. The aim of this article is to reveal how to ensure a smooth process of adult learning and to motivate them properly, maintaining learning motivation and ensuring its positive change. Therefore, the factors and measures promoting the motivation of parents to learn were chosen as the object of research.

The study involved 6 persons with more than 2 years of experience in conducting positive parenting training, all persons with higher education, all psychologists leading positive parenting training in different Lithuanian cities: Vilnius, Kaunas, Klaipėda.

The study found that the factors and measures that motivate participants in positive parenting training to learn coincide with the factors and measures that promote adult learning motivation identified in the analysis of scientific sources, but the knowledge of positive parenting training group specialists about the variety of applicable parenting motivation learning methods is limited.

The study found that the motivation of many parents to learn is based on maintaining and strengthening it during all positive parenting trainings, responding to their essential needs to solve problems with parenting, exchange and acquire new behavioral and communication skills, strengthen self-confidence and self-confidence in parenting. Meanwhile, in the course of training, the person conducting the training and the attitude of the training participant themselves are of great importance for the change of parents' learning motivation. It was established that a specialist conducting positive parenting training, in order to achieve a positive change in parents' learning motivation, must be able to create a favorable learning environment, promoting interaction between group participants, as well as choosing appropriate learning methods and tools.

Based on the analysis of the research results and conclusions, the following suggestions are presented to the specialist conducting positive parenting training:

- During the first (1-2) sessions, to find out the factors that motivate the participants to learn.
- After assessing possible obstacles to parents' motivation to learn: lack of time and self-confidence, to create conditions that motivate parents to learn, i. so that they are self-confident and self-sufficient, feel the benefits of training, and therefore try to find ways to combine training and responsibilities (work, family interests), etc.
- To create an instrument (questionnaire) and to study the change of parents' learning motivation during the learning process (at the beginning and half of the training).
- Evaluate the effectiveness of measures to motivate parents to learn during training.
- To apply motivational learning measures taking into account the characteristics of the participants and their level of learning motivation.
- To deepen the knowledge about the variety of motivating learning methods.
- To base the activity on the principles of transformational leadership, to promote the interaction of the participants, to avoid raising their personal goals above the interests of the learners, prejudice and negative emotions.
- Acquire andragogical education and improve andragogical competencies.

Key words: factors and measures promoting parental learning motivation, positive parenting, training participants, training specialist (andragogue).